

ĐÁNH GIÁ SỰ TƯƠNG THÍCH GIỮA PHƯƠNG PHÁP ĐÁNH GIÁ VÀ CHUẨN ĐẦU RA HỌC PHẦN CỦA CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO THẠC SĨ NGÀNH Y HỌC CỔ TRUYỀN TẠI ĐẠI HỌC Y DƯỢC TP. HỒ CHÍ MINH

Lê Thị Lan Phương¹, Phạm Huy Kiến Tài¹, Cao Thị Thúy Hà¹, Trần Hòa An¹, Nguyễn Văn Đan¹, Trinh Thị Diệu Thương²

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Việc sắp xếp các phương pháp đánh giá phù hợp với các chuẩn đầu ra học phần là một khía cạnh quan trọng trong việc thiết kế chương trình giảng dạy đạt sự tương thích và đạt được chuẩn đầu ra chung của chương trình đào tạo. **Mục tiêu:** Đánh giá sự tương thích giữa phương pháp đánh giá và chuẩn đầu ra học phần giúp đảm bảo các học viên được đánh giá chính xác năng lực theo các yêu cầu đầu ra mong muốn của chương trình.

Đối tượng và phương pháp: Chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền của Đại học Y dược Thành Phố Hồ Chí Minh, phiên bản cập nhật mới nhất năm 2021 đang được triển khai. Tiến hành thống kê các phương pháp lượng giá của tất cả các học phần, phân tích các chuẩn đầu ra học phần theo thang Bloom thuộc miền kiến thức, kỹ năng và thái độ. Đánh giá sự tương thích giữa phương pháp lượng giá (PPLG) và chuẩn đầu ra học phần (CLO) bằng cách sử dụng các tài liệu hướng dẫn, Theoretical framework: the ALOA model - (Aligning Learning Outcomes and Assessment) và ý kiến chuyên gia trong ngành.

Kết quả: Chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền có 15 học phần bắt buộc (không tính học phần tốt nghiệp của 2 định hướng Nghiên cứu và Ứng dụng), với 55 chuẩn đầu ra học phần. Các phương pháp lượng giá trong chương trình sử dụng bao gồm cả đánh giá tiến trình và kết thúc là: 16% trắc nghiệm MCQ, 31% tiểu luận/đề án nhỏ, 13% giải quyết vấn đề, 8% thực hành, 16% câu hỏi viết, 11% thuyết trình, và 5% quan sát trực tiếp. Các chuẩn đầu ra học phần miền kiến thức bao gồm 2 CLO mức độ 2, 7 CLO mức độ 3, 8 CLO mức độ 4, 8 CLO mức độ 5, và 13 CLO mức độ 6. Các CLO miền kỹ năng bao gồm 10 CLO mức độ 3, 2 CLO mức độ 4. Các CLO miền thái độ bao gồm 1 CLO mức độ 3, và 4 CLO mức độ 5. Sự tương thích hoàn toàn đạt được là 77,05%, chưa chắc chắn hoàn toàn là 21,31%, và không tương thích là 1,64%.

Kết luận: Các phương pháp lượng giá và chuẩn đầu ra học phần của chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền đạt sự tương thích cao nhưng cần đánh giá thêm về câu hỏi thi và thường xuyên rà soát để đảm bảo chất lượng đào tạo.

Từ khóa: Chuẩn đầu ra, sự tương thích, y học cổ truyền, thang Bloom

ABSTRACT

EVALUATE THE ALIGNMENT BETWEEN ASSESSMENT METHODS AND COURSE EXPECTED LEARNING OUTCOMES IN THE MASTER OF TRADITIONAL MEDICINE PROGRAM

Le Thi Lan Phuong, Pham Huy Kien Tai, Cao Thi Thuy Ha, Tran Hoa An, Nguyen Van Dan, Trinh Thi Dieu Thuong

Background: The arrangement of assessment methods compatible with the learning outcomes is an important aspect in designing a curriculum.

¹ Khoa Y học Cổ truyền - Đại học Y dược Thành phố Hồ Chí Minh

² Cục Quản lý Y dược cổ truyền – Bộ Y tế

Thông tin liên lạc: Ths. Lê Thị Lan Phương, ĐT: 0907748591,

Email: ltlphuong@ump.edu.vn

Objectives: Assess the compatibility between the assessment methods and the course expected learning outcomes to ensure the quality of educational training and to accurately assess student's competencies according to the desired outcomes.

Subjects and Methods: The Master of Traditional Medicine Program (MTMP) of UMP, the last updated version in 2021 is being implemented. Conduct statistical assessment methods of all courses, analyze the course learning outcomes according to Bloom's Taxonomy scaled in the domains of knowledge, skills and attitudes. Evaluate the alignment between the assessment methods (AMs) and course learning outcomes (CLOs) base on the instruction documents, Theoretical framework: the ALOA model - (Aligning Learning Outcomes and Assessment) and the opinion of experts.

Results: The MTMP has 15 compulsory courses (not include graduation courses), with 55 learning outcomes. The evaluation methods used in MTMP including both continuous assessment and summative assessment. The results shows that the assessment methods have 16% MCQs, 31% essay/project, 13% problem solving, 8% practical work/clinical practice, 16% short answer/written test, 11% presentation, và 5% observation. Knowledge domain CLOs include 2 CLOs of level 2, 7 CLOs of level 3, 8 CLOs of level 4, 8 CLOs of level 5, and 13 CLOs of level 6; skill domain CLOs include 10 CLOs of level 3, 2 CLOs of level 4; attitude domain CLOs include 1 CLO of level 3 and 4 CLOs of level 5. The achieved absolutely compatibility is 77.05%, not absolutely compatibility is 21,31%, and not compatibility is 1,64%.

Conclusions: The assessment methods and course learning outcomes of MTMP are highly compatible, but need further assessment exam questions and periodically review to ensure the quality of training.

Key words: Expected learning outcome, the alignment, traditional medicine, Bloom's Taxonomy

1. Đặt vấn đề

Sự tương thích giữa đầu ra và phương pháp đánh giá đáp ứng được những thách thức hiện tại trong giáo dục như là sự ghi nhận về học tập, sự đáp ứng của giảng viên và sinh viên, và quá trình kiểm định. Điều quan trọng là kết quả đầu ra được đo lường bởi phương pháp đánh giá phải giống với kết quả thể hiện trong quá trình học tập. ¹

Chương trình đào tạo ngành Y học cổ truyền trình độ Thạc sĩ của Đại học Y dược TP. Hồ Chí Minh đã được đánh giá bởi tổ chức AUN-QA (Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á) phiên bản 4.0 ² trong năm 2023. Từ các kết quả nhận xét và kinh nghiệm sau kiểm định, chúng tôi nhận thấy vai trò và tầm quan trọng rất lớn của việc đảm bảo sự tương thích giữa Chuẩn đầu ra – Phương pháp đánh giá – Phương pháp giảng dạy trong việc đảm bảo chất lượng đào tạo của chương trình. Đồng thời, tính chất đặc thù của chuyên ngành đào tạo cũng cần phải được xem xét và đảm bảo bởi các chuyên gia trong ngành.

Chính vì những lý do trên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu này nhằm: Đánh giá sự tương thích giữa phương pháp đánh giá và chuẩn đầu ra học phần giúp đảm bảo các học viên được đánh giá chính xác năng lực theo các yêu cầu đầu ra mong muốn của chương trình. Từ kết quả nghiên cứu này sẽ giúp đưa ra nhận xét khách quan về tính tương thích trong chương trình đào tạo, góp phần đưa ra các điều chỉnh phù hợp và thống nhất một số phương pháp đánh giá mang tính đặc thù.

2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền của Đại học Y dược TP. Hồ Chí Minh (UMP) phiên bản 2021, là phiên bản mới nhất được sử dụng từ 2021 – 2023. Chương trình được xây dựng theo quy trình chuẩn được công bố bởi UMP, đáp ứng đầy đủ các yêu cầu chung và có sự tham gia của các bên liên quan như nhà tuyển dụng, cựu sinh viên, giảng viên, sinh viên, Hội đồng Khoa học và Đào tạo.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu mô tả.

Mô hình nghiên cứu: Mô hình ALOA (Aligning Learning Outcome and Assessment) được phát triển với mục đích kết hợp các phương pháp đánh giá cụ thể với kết quả học tập (đầu ra). Như vậy, từ các chuẩn đầu ra được công bố, giảng viên có thể đưa ra những hướng dẫn đánh giá phù hợp. Nguyên tắc chính của mô hình ALOA là để đảm bảo tính giá trị của phương pháp đánh giá liên quan đến những dự định đầu ra của một học phần hoặc khóa học. Mô hình ALOA sử dụng phiên bản cập nhật của thang phân loại Bloom, thuộc miền nhận thức để thiết lập sự tương quan giữa đầu ra và phương pháp đánh giá.^{1,3} Mô hình gồm có ba thành phần:

- *Đầu ra (Learning Outcome)*: Là tuyên bố về những gì người học sẽ biết, hiểu, và/hoặc có thể làm được khi kết thúc một giai đoạn học tập. Phương pháp tiếp cận dựa trên đầu ra đã thành nền tảng trong giáo dục của EHEA (The European Higher Education Area), còn được gọi là tiến trình Bologna. Thang phân loại Bloom bao gồm có 6 mức tương ứng với thang nhận thức tăng dần: Nhớ (remember), hiểu (understand), ứng dụng (apply), phân tích (analyse), đánh giá (evaluate) và sáng tạo (create). 19 quá trình nhận thức cụ thể cũng đã được các tác giả tổng hợp liên quan đến từng động từ được sử dụng trong mô hình ALOA để đánh giá kết quả học tập.

- *Dựa trên tác giả Brown (1997), mô hình bao gồm 6 nhóm phân loại chung cho phương pháp đánh giá*: Chọn lựa nhiều đáp án (MCQ), tiểu luận (essay), giải quyết vấn đề (problem solving), công việc thực hành (practical work), trả lời câu hỏi ngắn (short-answer questions), nhiệm vụ thực hành (reflective practice assignment).

- *Sự tương thích*: Là mối quan hệ giữa hai thành phần trên. Một khóa học được gọi là tương thích nếu sự mô tả, phân loại của đầu ra và nhiệm vụ đánh giá là phù hợp.

Dự án TALOE (Time to Assess Learning Outcomes in E-learning) đã phát triển một công cụ online để đánh giá và lựa chọn các phương pháp lượng giá dựa trên mô hình ALOA. Công cụ này được phát triển bởi Ủy ban Châu Âu để hỗ trợ chương trình tự học suốt đời và được cung cấp công khai (<https://taloetool.up.pt/>). Công cụ được tiến hành thành 3 bước. Bước 1, người dùng mô tả chuẩn đầu ra mà sinh viên cần đạt được sau khi hoàn thành học phần/ khóa học, chuẩn đầu ra cần được mô tả rõ ràng và đơn giản. Bước 2, người dùng chọn 3 động từ mô tả chuẩn đầu ra phù hợp nhất, bước này cũng giúp kiểm tra lại chuẩn đầu ra. Sau khi mô tả chuẩn đầu ra bằng động từ, người dùng sẽ nhận được các đề xuất về phương

pháp lượng giá phù hợp (một danh sách các phương pháp lượng giá tương thích với phần mô tả).⁴

Dựa trên các nguyên tắc nền tảng của mô hình ALOA và dự án TALOE, chúng tôi thiết kế nghiên cứu đánh giá sự tương thích giữa chuẩn đầu ra học phần và phương pháp đánh giá trong chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền bằng các bước sau:

Bước 1: Thiết lập bảng mapping thể hiện sự đóng góp của các học phần vào sự phát triển của chuẩn đầu ra cấp chương trình ở ba mức độ I (mức thấp), R (mức trung bình) và M (mức cao).

Bước 2: Rà soát toàn bộ chuẩn đầu ra học phần đảm bảo tương thích với chuẩn đầu ra cấp chương trình theo bảng mapping, sử dụng các động từ và cách mô tả chuẩn đầu ra theo thang phân loại Bloom theo ba miền: Nhận thức (kiến thức), Vận động (kỹ năng) và Cảm xúc (thái độ).

Miền Nhận thức (kiến thức) gồm 6 cấp: Ghi nhớ, hiểu, ứng dụng, phân tích, đánh giá, sáng tạo; miền Vận động (kỹ năng) gồm 5 cấp: Bắt chước, làm được, chính xác, phối hợp, thuần thục; miền Cảm xúc (thái độ) gồm 5 cấp: Tiếp nhận, đáp ứng, đánh giá thừa nhận, tổ chức thực hiện, đặc trưng hóa.

Bước 3: Thống kê toàn bộ các phương pháp đánh giá đang được sử dụng để đánh giá các chuẩn đầu ra học phần. Đưa về 6 nhóm chung theo mô hình ALOA cùng với sự tư vấn của các chuyên gia trong ngành.

Bước 4: Đánh giá sự tương thích giữa chuẩn đầu ra học phần và phương pháp đánh giá đang sử dụng. Đưa ra khuyến nghị và đề xuất.

3. Kết quả nghiên cứu

Chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền có tất cả 7 chuẩn đầu ra học phần, được phân loại theo thang Bloom. Chương trình giảng dạy có tất cả 15 học phần bắt buộc (không tính học phần Tốt nghiệp dành riêng cho 2 nhóm định hướng nghiên cứu và định hướng ứng dụng), với 55 chuẩn đầu ra học phần. Tất cả học phần đều được phân bổ phù hợp và thể hiện sự đóng góp trong quá trình đạt được chuẩn đầu ra cấp chương trình của học viên khi tốt nghiệp (Bảng 1).

Bảng 1. Mapping giữa chuẩn đầu ra chương trình và các học phần bắt buộc trong chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền.

TT	Học phần	Chuẩn đầu ra chương trình						
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6	PLO7
1	Triết học	I						
2	Ngoại ngữ		R					
3	Sinh học phân tử	R						
4	Y đức – Xã hội học	R	I					R
5	Phương pháp nghiên cứu khoa học		R					R
6	Thống kê y học		R					
7	Thần kinh sinh học	M	M			M	R	
8	Y học cổ truyền cơ sở	R	R			M	M	

TT	Học phần	Chuẩn đầu ra chương trình						
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6	PLO7
9	Nghiên cứu khoa học Y học cổ truyền	R	M					M
10	Quản lý chất lượng thuốc cổ truyền	R		R			M	
11	Dược lý (cổ truyền và hiện đại)		M			R	R	
12	Bệnh học và điều trị kết hợp hệ Cơ xương khớp	M		M	M	M		M
13	Bệnh học và điều trị kết hợp hệ Thần kinh	M		M	M	M		M
14	Bệnh học và điều trị kết hợp Lão khoa	M		M	M	M		M
15	Bệnh học và điều trị kết hợp Nội khoa tổng quát	R		M	R		M	R

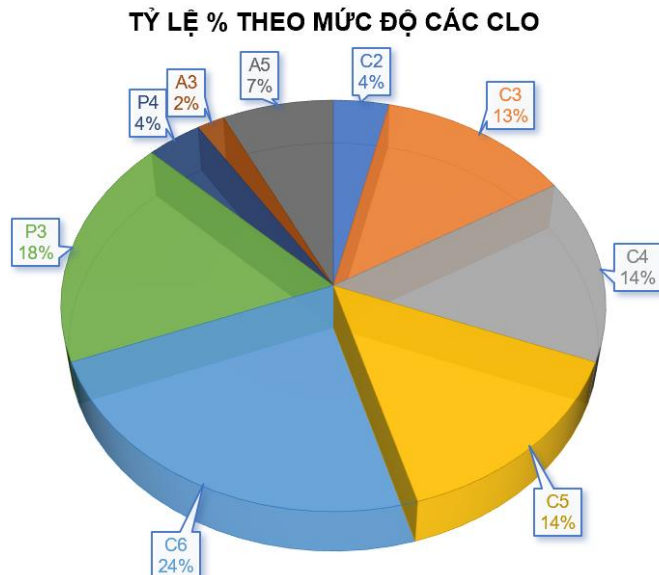
PLO (Program Learning Outcome): Chuẩn đầu ra cấp chương trình

M: Liên quan mức độ cao

R: Liên quan mức độ trung bình

I: Liên quan mức độ thấp

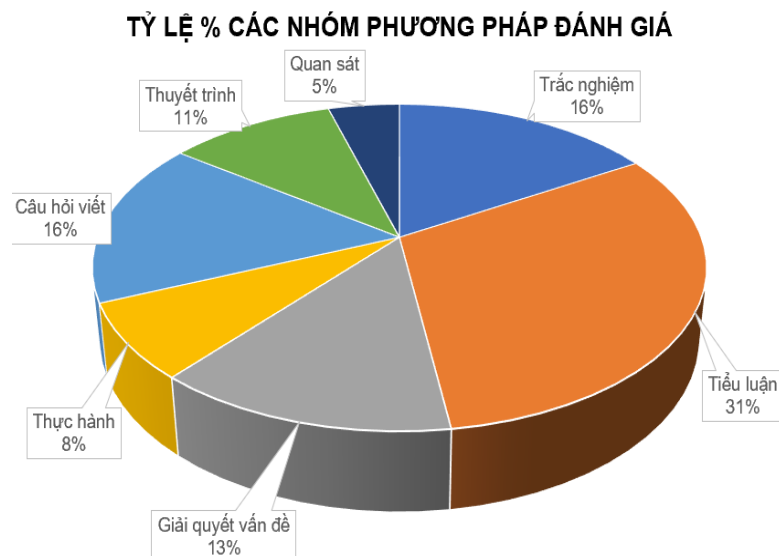
Toàn bộ chuẩn đầu ra học phần tương thích với chuẩn đầu ra cấp chương trình theo bảng mapping, và được viết, mô tả theo thang phân loại Bloom theo ba miền: Nhận thức (kiến thức), tâm vận động (kỹ năng) và cảm xúc (thái độ). Các chuẩn đầu ra học phần (CLO) miền kiến thức bao gồm 2 CLO mức độ 2, 7 CLO mức độ 3, 8 CLO mức độ 4, 8 CLO mức độ 5, và 13 CLO mức độ 6; các CLO miền kỹ năng bao gồm 10 CLO mức độ 3, 2 CLO mức độ 4; các CLO miền thái độ bao gồm 1 CLO mức độ 3, và 4 CLO mức độ 5. (Hình 1)



Hình 1. Tỷ lệ % theo mức độ (level) của các chuẩn đầu ra học phần
(C: Kiến thức, P: Kỹ năng, A: Thái độ)

Các phương pháp lượng giá trong chương trình sử dụng rất đa dạng, bao gồm đánh giá tiến trình và đánh giá kết thúc. Các phương pháp đánh giá được sử dụng 5 nhóm chung tham khảo mô hình ALOA, bao gồm: Chọn lựa nhiều đáp án trắc nghiệm

(MCQs), tiểu luận (essay/project), giải quyết vấn đề (problem solving), công việc thực hành (practical work/clinical practice), trả lời câu hỏi ngắn (short-answer questions/written test). Bổ sung phương pháp đánh giá kỹ năng thuyết trình/hướng dẫn bằng lời nói (presentation) và phương pháp đánh giá thái độ về tính chuyên nghiệp là quan sát trực tiếp (observation).



Hình 2. Tỷ lệ % các nhóm phương pháp đánh giá được sử dụng trong chương trình

Sự tương thích giữa chuẩn đầu ra học phần và phương pháp đánh giá được đánh giá dựa vào tài liệu hướng dẫn, những chuẩn đầu ra hoặc phương pháp đánh giá đặc thù của chuyên ngành y học cổ truyền được đưa ra hỏi ý kiến các chuyên gia trong ngành. Theo cách đánh giá này, có 77,05% cặp phương pháp đánh giá – chuẩn đầu ra (PPĐG – CĐR) được đánh giá là hoàn toàn tương thích, 21,31% cặp chưa hoàn toàn tương thích, và 1,64% (01 cặp) được đánh giá là không tương thích.

Bảng 2. Bảng thống kê đánh giá sự tương thích giữa phương pháp đánh giá và chuẩn đầu ra học phần

Học phần	CĐR	Mức độ	PPĐG	Tính tương thích		
				Hoàn toàn tương thích	Không chắc chắn	Không tương thích
Thống kê theo thứ tự khung chương trình	Thống kê tất cả CĐR học phần dựa vào đề cương chi tiết	Phân theo các mức độ: Từ C1 đến C6, từ P1 đến P5 và từ A1 đến A5	Thống kê và phân vào 7 nhóm	Khẳng định đồng ý bởi tài liệu và ý kiến chuyên gia, không có tranh luận	Có tranh luận hoặc nghi ngờ từ tài liệu hoặc chuyên gia	Khẳng định không đồng ý bởi tài liệu và/hoặc ý kiến chuyên gia

4. Bàn luận và kết luận

Tỷ lệ tương thích hoàn toàn giữa phương pháp lượng giá và chuẩn đầu ra học phần của chương trình đào tạo Thạc sĩ ngành Y học cổ truyền tại Đại học Y dược TP. Hồ Chí Minh đạt 77,05% là tỷ lệ khá cao. Tuy nhiên, cần rà soát lại 21,31% cặp PPĐG – CĐR để đảm bảo tính tương thích đang còn bị nghi ngờ khi rà soát. Các cặp này hầu hết là việc dùng phương pháp trắc nghiệm (MCQs) để đánh giá các chuẩn đầu ra ở

kiến thức ở mức độ 3 và 4. Như vậy, cần kiểm tra lại ngân hàng đề thi và đánh giá chất lượng các câu hỏi MCQs cẩn thận để đảm bảo được sự tương thích này. Có 01 cặp PPĐG – CDR được cho là chưa tương thích là chuẩn đầu ra ở mức C5 của môn Triết học, được đánh giá bằng thi viết (đề mở).

Việc đảm bảo tương thích giữa phương pháp lượng giá và chuẩn đầu ra là rất quan trọng trong việc đảm bảo kết quả của người học phản ánh đúng thực chất và thể hiện được mức độ đạt chuẩn đầu ra mà học phần và chương trình đã cam kết. Do đó, nghiên cứu đã được triển khai và đưa ra được đề xuất cho việc rà soát chương trình giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo. Tuy nhiên, do nhiều phương pháp đánh giá mang tính đặc thù chuyên ngành nên cần mô tả rõ và chi tiết về các phương pháp này và thường xuyên rà soát để áp dụng cho các chương trình tương tự.

LỜI CẢM ƠN

Nhóm tác giả xin chân thành cảm ơn sự hỗ trợ từ Hội đồng Khoa học Đào tạo chương trình Thạc sĩ Y học cổ truyền – Đại học Y dược TP. Hồ Chí Minh, Ban chủ nhiệm khoa, Ban chủ nhiệm các bộ môn, giảng viên trực tiếp tham gia giảng dạy và các ý kiến đóng góp quý báu từ các chuyên gia.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Rita Falcao (2013), “*ALOA: a model for Aligning Learning Outcomes and Assessment*”, 45th Eucen Conference – Transferring knowledge in a globalised world: a ULL responsibility, University of Geneva – Switzerland.
2. Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 4.0.
3. <https://www.celt.iastate.edu/wp-content/uploads/2015/09/RevisedBlooms>.
4. Alfredo Soeiro, Juri Lossenko, Sandra Kucina Softic, Ines Gil-Jaurena (2014), “*Time to assess learning outcomes in e-learning (TALOE) – e – assessment practices*”, Conference: EDEN Annual Conference at Zagreb.